

Slutrapport från utvärderingen av IR Foto

Utvärderingen har genomförts av Olle Wilöf från SJF, Paul Vestergren från SFF, Mats Lindberg och Helén Näslund från BUS och Anders Sunesson från FST.

Ett antal frågor har granskats, det övergripande syftet har varit att dels se om systemet ska vara kvar och det då behöver förändras i något avseende och dels se om det inte kan sammanföras i högre grad i det tidigare existerande IR för annan bild. Frågorna diskuteras nedan.

Ska systemet vara kvar

Frågan diskuterades främst mellan SJF och SFF och slutsatsen är att det inte finns skäl för att lägga ned verksamheten, de problem som finns t ex med för lågt deltagande kan förväntas övervinnas efter hand.

Ansökningsförfarandet.

Förstår man blanketterna?

Ja men informationen mellan AB och F är lite olika och det skapar en del frågetecken.

Särskilt har det gällt poäng för upplaga för Foto och konstaterades att upplaga och därmed tilltryck kan läggas in även för Foto som därmed blir samma som Annan Bild. Avvikelse sker för bildbyrårapporten men det är få bilder i den rapporteringsformen och den ev. nackdel det kan medföra kan ev. kompenseras av den fördel det innebär att man inte har restriktionen 50 bilder per bok.

Har informationen gått fram, vad mer går att göra?

Det går att göra mer. Aftonbladet annonserna har varit bra och skall fortsätta.

SJF bör göra ett särskilt utskick till de som är angivna som fotografer i deras register. Kontakten med PFK är viktig och att vi kan få tillgång till deras kanaler. En eller flera egna annonser från SJF i Journalisten kan ge effekt.

Viktigt att kommunicera direkt från förbunden till de egna medlemmarna. Det kan behövas en mer ”ideologiskt” färgad nivå på informationen i framtiden, att upphovsrätten och det individuella ansvaret för bibehållna rättigheter

Andra annonsmedia, förutom SVD, DN, GP och SydS såsom Foto, Kamera & Bild, Cap & Design och Camera Natura kan övervägas. Annonserna bör företrädesvis läggas på mediernas webbsidor.

Varumärke för IR kan man avvakta med tills Bildsamarbetet blivit helt färdig beslutad. Viktigt att föra ut att det går att få ut uppgifter från bildbyråerna bara man efterfrågar den.

Tidpunkt för ansökan, bearbetning och utbetalning?

En förändring verkar inte kunna ge några positiva effekter vare sig för administration eller för upphovsman.

Terminologin; ansökan eller anmälan

Diskuterades kring terminologin; ansökan eller anmälan. Diskussionen koncentrerade sig till om en förändring skulle förändra förväntan på att få ersättningen innebärande att man skulle minska sitt engagemang för att lämna korrekta uppgifter, medan man också kan betona de långsiktiga signalerna man sänder ut om man anger anmälan som ger rätt till ersättning utan subjektiv bedömning medan ansökan associerar till ansökan om bidrag eller stipendier d v s att en subjektiv bedömning sker vilket i förlängningen innebär att man som upphovsman inte är delaktig/ansvarig i processen. Bägge synsätten har sin relevans, frågan är om upphovsmannen förstår skillnaden.

Sökande

Vilka har sökt och vilka har fått samt vilka ersättningar har utgått. Hur många får ersättning ur både Foto och Annan bild.

BUS har varit i kontakt med de som sökt i bägge systemen för att bekräfta att misstag inte skett, det handlar om en handfull personer som finns i bägge systemen.

För ersättning ur 2004 års pott var det 67 sökande, 43 män (64 %) och 24 kvinnor (36 %), medan det ur 2005 års pott var 60 sökande fördelat på 70 % män och 30 % kvinnor. Bägge åren har liknande åldersfördelning med ca 20 % 60 år eller äldre ca 65 % mellan 40 och 60 år och ca 15 % under 40 år.

Av inlämnade rapporter har ca 70 % endast lämnat blankett med angivande av ISBN medan ca 10 % endast lämnat blankett med bildbyrå och ca 20 % lämnat bägge blanketterna.

Ungefär hälften av de sökande har lämnat någon upplageuppgift som är högre än 3 000 exemplar för år 2005 har 50 boktitlar med upplaga över 3 000 exemplar angivits.

Har det varit problem med att BLF inte är med?

Nej. De kan komma in om de så önskar, men det är inte troligt eftersom de har låst fast sig i att finansiera sin egen verksamhet med dessa pengar. En person har inte kunnat få IR eftersom denne varit representerats av BLF i dessa frågor.

Mottagare

Summor/% fördelat personer	2004	2005
0 – 250 Kronor	0	4
250 – 5 000 kr	66	44
5 001 – 10 000 kr	18	26
10 001 – 15 000 kr	3	7
15 001 – 20 000 kr	13	19

Reglerna

Skall femårsregeln införas?

Ja. Systemet kommer att få fler sökande efterhand som informationen sprids och alla får inte uppdrag under ett år, det motiverar att man sprider ut ersättningarna samtidigt som de allmänna reglerna som gäller för IR. Annan Bild har fungerat bra. Skälet till att endast ha en ansökningsperiod på ett år var en befarad svårighet att rapportera för år tillbaka i tiden. Men det är inget argument för att inte bygga upp systemet till ett fem års system (som för Annan Bild).

Ett lämpligt sätt att införa det är att man tar med sig uppgifterna från uppgiftsåret 2004 och 2005 vid lämnande av uppgifter 2006 samtidigt som sökande kan lämna uppgift om dessa tre års utgivningar. Systemet byggs upp så att det är fyra år 2007 och komplett 2008. Det innebär att vi vid utbetalningen 2010 har helt gemensamma system för IR.

Vi kör igång denna uppbyggnad i ansökan 2007 med utbetalning 2008. Uppgifter för 2004 och 2005 kvarstår och kan kompletteras av de som är med, för 2006 skall nya uppgifter in och nya sökande kan även anmäla uppgifter för 2004 och 2005.

Klarare definitioner ska användas

För klarhetens skull kan vi införa följande definitioner i IR:

Uppgiftsår det år uppgiften kommer från, utgivningsår ISBN d v s 2004, 2005 och 2006.

Inkasseringsår det år organisationerna fått in pengarna från Bonus Presskopia och avskiljer dessa för utbetalning d v s 2007

Utbetalningsår det år utbetalning till upphovsman sker d v s 2008.

Vi ska försöka använda dess definitioner konsekvent i IR.

Pengarna

Beloppsgränsen 20 000 kr, ska den höjas?

Ja det finns pengar till det i systemet just nu, frågan är vad som händer när det är fullt utbyggt 2009. Det gäller att hålla kontroll över att inte allt för många trängs ut ur systemet.

Provkörning har gjorts på en höjning av ersättning till 25 000 kr på personer som är inne i systemet för bägge åren samt med 400 000 respektive 500 000 kr. Tabellerna visar att man kan höja till 25 000 kr utan problem om man lägger in antingen 400 000 eller 500 000 kr. Den summan som läggs in får avgöras när vi har inne uppgiftsåret 2006 i systemet. Men troligt är att 600 000 kr är lämpligt.

Det är antalet poäng d v s antalet anmälda böcker och antalet bilder i dessa, antalet kronor som anslås till utbetalning samt högsta lägsta belopp som tillsammans avgör vad varje poäng blir värt. Det avgör vad var och en får.

Samordning med Annan Bild bör ske under försommaren så att vi har samma belopp när vi går ut med information i olika sammanhang.

Summorna in (avsättning för foto 75 % fotografier i böcker, för annan bild 70 % av bilder i böcker), ska dessa förändras?

Foto har för 2007 års utbetalning justerat till samma som AB bild d v s 65 % för tidigare år. Foto kan avvakta med en höjning tills systemet är uppbyggt till fem år, innan dess behövs egentligen inte pengarna. Diskuterades om det måste vara samma summa för foto som annan bild, det kan i vart fall inte behövas förrän 2009.

SFF och SJF är överens om att man skall avsätta samma som AB d v s 70 % från och med inkasseringsåret 2007.

Det skall kontrollera om avtalen mellan organisationerna måste ändras i detta avseende.

Vidga systemet

Ska systemet vidgas till att omfatta även tidningar och tidskrifter?

Definitionerna är viktiga för att avgränsa materialkategorier från varandra.

Frågan ligger delvis i statistiken från B pk samt i definitionerna, dessa kan vara ISSN för tidskrifter och medlemskap i TU + Metro för dagstidningar och tveksamma ärenden kan avgöras av IR N. Diskuterades den politiska nyttan av att upphovsmännen kommer i frontlinjen genom att det markeras genom utbetalning att det är frågan om upphovsmannaersättning. Diskuterades även att systemen måste utformas så att administrationen inte blir för omfattande i förhållande till utdelade belopp. Paul skriver vidare på förslag till upplägg för vidare diskussion. Frågan måste harmoniseras med Anan Bild. Frågan utgår därför från utvärderingen och istället övergår den till att diskuteras mellan organisationerna.

Tidsplan

Förändringar som föreslås i denna rapport får genomslag i ansökan som görs 2007 avseende inkasserade ersättningar 2007, med utbetalning 2008.

Slutsatser

Följande slutsatser och ändringar i systemet genomförs från och med utbetalningen 2008 (inkasserat 2007).

Beloppet som utdelas blir 70 % av det som inkasseras för bok enligt tidigare definition.

En fem års regel införs successivt genom att ett år adderas till tidigare år, vid ansökan 2010 är systemet uppe i fem år.

Högsta möjliga belopp att erhålla ökas från 20 000 kr till 25 000 kr från och med utbetalningsår 2008.